

# PO SPALIO VĒLIAVA

LKP ROKIŠKIO RK IR RAJONO DŽDT ORGANAS

Nr. 80 (1718)

1958 m. spalio mėn. 8 d., trečiadienis

Kaina 15 kap.

## INFORMACINIS PRANEŠIMAS apie Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto plenumą

1958 metų rugsėjo 30 d. — spalio 2 d. vyko Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto plenumas. CK plenumo darbe dalyvavo partijos miestų ir rajonų komitetų pirmieji sekretoriai ir sekretoriai, vadovaujant ideologiniams darbui, respublikos partinės aklyvas.

CK plenumas nutarė sušaukti Lietuvos KP neeilinį XI suvažiavimą, kuris apsvarstys TSKP CK Pirmojo sekretoriaus N. Chruščiovo pranešimo apie TSRS liudies ūkio vystymo 1959—1965 metais kontrolinius skaičius tezes.

CK plenumas svarstė šiuos klausimus:

Lietuvos KP CK Pirmojo sekretoriaus drg. A. Sniečkaus pranešimą apie TSKP CK rugsėjo Plenumą ir respublikos partinės organizacijos uždavinjus;

Lietuvos KP CK sekretoriaus drg. V. Niunkos pranešimą apie partinės organizacijų uždavinjus naujaisiais mokslo metais partinio švietimo sistemoje;

Lietuvos KP Joniškio rajono komiteto sekretoriaus drg. V. Kaleivos pranešimą apie Lietuvos KP CK VI plenumo nutarimo „Dėl priemonių stiprinant kolūkių, MTS ir tarybinių ūkių pirmenes partines organizacijas ir keliant jų vaidmenį žemės ūkio gamyboje“ vykdymą.

Svarstytais klausimais Lietuvos KP CK plenumas priėmė atitinkamus nutarimus.

## Dėl Lietuvos Komunistų partijos neeilinio XI suvažiavimo sušaukimo

Lietuvos KP CK plenumo nutarimas, priimtas 1958 metų rugsėjo 30 d.

1. Sušaukti Lietuvos Komunistų partijos neeilinį XI suvažiavimą 1959 metų sausio 14 d.

2. Patvirtinti tokią suvažiavimo dlenotvarkę:

1) TSKP CK Pirmojo sekretoriaus drg. N. Chruščiovo pranešimo apie TSRS liudies ūkio vystymo 1959—1965 metais kontrolinius skaičius tezų svarstymas.

2) Delegatų į TSKP neeilinį XXI suvažiavimą rinkimai.

3. Nustatyti šias alstovavimo normas Lietuvos KP neeiliniam XI suvažiavimui: vienas delegatas su sprendžiamomo balso teise nuo 80 TSKP narių ir vienas delegatas su patariamojo balso teise nuo 80 kandidatų į TSKP narius.

4. Delegatų į Lietuvos KP neeilinį XI suvažiavimą renkami rajonų ir miestų partinėse konferencijose ir rajonų partinio susirinkimuose pagal TSKP Istatus uždaru (slaptu) balsavimui.

Delegatai nuo Vilniaus miesto partinės organizacijos renkami betarpiskai rajonų partinėse konferencijose.

## SUSITIKIMAS SU REVOLUCIONIERIAIS

Rokiškio II vidurinės mokyklos salė šventiškai papuošta. Čia susirinko moksleiviai, mokytojai susitikti su seinais revolucionieriais, kovotojais už Tarybų valdžią drg. drg. Pilipavičium, Kastanauskui, Malneliui, Tallumi.

Lygtai septintą valandą, karštais plojimais sutikti, prezidiume pasirodo svečiai. Su dideliu susidomėjimu visi išklausė drg. drg. Pilipavičiaus ir Kastanaus-

J. Lapašinovas  
U. Kazanceva

ko atsiminimų apie Rokiškio apskrities komunizmą veiklą 1917—1919 metais, apie 1917 metų įvykius Petrograde. Drg. Talius papasakojo apie komjaunimo organizacijos pogrindinę veiklą Rokiškio apskritijoje buržuazijos valdymo metais. Svečiai palinkėjo moksleiviams sėkmės moksle, o pastarieji juos apdovanojo gėlių puokštėmis.

Atostogaudamas Rokiškyje, Vilniaus Valstybės Dailės instituto profesorius skulptorius N. Petrusis sukūrė įžymaus kovotojo už Tarybų valdžią Rokiškyje, 1918 metais veikusio Rokiškio apskrities revoliucioninio komiteto pirmininko Edvardo Tičkaus biustą, kuris bus pastatytas Rokiškio mieste.

Nuotraukoje: skulptorius N. Petrusis prie kūrinio.  
A. Kalvalčio nuotr.

## LKP pirmojo suvažiavimo keturiaskesimtmečiui

### lškilmingas partinio aktyvo susirinkimas Vilniuje

Spalio 3 d. į LTSR LKP pirmojo suvažiavimo dalyviai drg. drg. A. Jakševičius, K. Juodka, seni komunistai-pogrindininkai, sostinės partinės organizacijų atstovai. Cia įvyko Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto ir LKP Vilniaus miesto komiteto sekretorius P. Griškevičius.

Skamba Tarybų Sajungos ir Lietuvos TSR valstybiniai himnai.

Platū pranešimą apie Lietuvos Komunistų partijos pirmojo suvažiavimo 40-mečiui padaro Parilių istorijos instituto prie LKP CK direktorius drg. R. Sarmaitis.

Su dideliu pakiltmu susirinkimo dalyviai priima sveikinimo laiską Tarybų Sajungos Komunistų Partijos Centro Komiteto. Visi pakyla ir gleda Internacionala.

Po susirinkimo įvyko LTSR Valstybinių akademinių dramos teatro spektaklis.

### PIRMAM SUVAŽIAVIMUI ATMINTI

Spalio 1 d. — įžymiai data Lietuvos Komunistų partijos istorijoje. Ta die-

ną, prieš 40 metų, kaizerinės kariuomenės okupuotame Vilniuje prasidėjo pirmasis Lietuvos Komunistų partijos suvažiavimas. Suvažiavimas suvenijo Lietuvos veikusias komunitės organizacijas, įkūrė Komunistų partiją ir išrinko jos vadovaujantį organą — Centro Komitetą.

Pirmasis suvažiavimas nubrėžė politinę Lietuvos Komunistų partijos — naujo tipo partijos — liniją. Ji ēmė vadovauti darbo žmonių kovai už socialistiškė revoliuciją, už Tarybų valdžią Lietuvoje.

Suvažiavimas vyko nelegaliai ir konspiracijos tikslais keitė savo darbo vietas. Pirmajam posėdžiui buvo parinktas vienaukštis medinis namas su mansarda, kurį nuo pašalinės aikės slėpė gretimi daugiaaukščiai namai. Dabartinis šio namo adresas

Skamba partinis himnas „Internacionalas“. Mitingo prezidiumo nariai nulipa nuo tribūno ir gaujė kolonus priešakyje pasuka prie namo, prie kurio fasado prikelta memorialinė lenta. Garbingateiši ją atidengti suteikia Lietuvos KP pirmojo suvažiavimo dalyviui A. Jakševičiui. Jis parkerpa juostelę. Nukrenta apdančiai, ir susirinkusieji pamato aukštu žirinčius lietuvių ir rusų kalbomis iškaltus marmure žodžius:

ŠIUOSE NAMUOSE  
1918 METŲ SPALIO 1 D.  
IVYKO LIETUVOS  
KOMUNISTŲ PARTIJOS  
PIRMOJO SUVAŽIAVIMO  
PIRMASIS POSĒDIS.

## GARBINGAJAI DATAI

### Revolutionerianus atminimui įamžinti



Atostogaudamas Rokiškyje, Vilniaus Valstybės Dailės instituto profesorius skulptorius N. Petrusis sukūrė įžymaus kovotojo už Tarybų valdžią Rokiškyje, 1918 metais veikusio Rokiškio apskrities revoliucioninio komiteto pirmininko Edvardo Tičkaus biustą, kuris bus pastatytas Rokiškio mieste.

Nuotraukoje: skulptorius N. Petrusis prie kūrinio.  
A. Kalvalčio nuotr.

### Albumas apie EDVARDĄ TIČKŪ

Kada 10a klasės vadovė mokyta. Pla-

dienė pasialė mokiniamas Tarybų val-

džios paskelbimo Rokiškyje 40-mečio

garbei paruošti albumą apie įžymaus

revoliucionieriaus Edvardo Tičkaus

gyvenimą ir revoliucionę veiklą,

mokiniai su džiaugsmu ėmėsi darbo.

Gretė buvo sudarytas ir albu-

mo projektas. Pagrindinė vietą už-

ėmė foto nuotraukos ir ištraukos

iš Gedaičio-Guzevičiaus romano

„Kalvio Ignoto teisybė“, kuriose

kalbama apie mokytoją Didžkū.

Su dideliu kruopštumu ir rūpe-

tingumu mokiniai paraše rašto-

jui laišką, prašydami pripasakoti,

kaip buvo kuriamas mokytojo-re-

voliucionieriaus tipas.

Dabartinius metus mokiniai tvar-

ko surinktają medžiagą. Albumas

apie Edvardą Tičkū bus eksponuojamas mokykloje įvyksiantioje

Tarybų valdžios paske bimo Rokiškyje 40-mečio garbei ruošiamame parodėlėje.

P. Valaltis

### KOMJAUNIMO 40-MEČIUI

Iškilmingai ruošiasi paminėti Lenino komjaunimo 40-mečių rajono pionierių na-

mai. Šios sušakties garbei pionieriai ruošia-

sėskydžių. Atskiri pionierių namų bū-

reliai jau surinko daug vertingos medžia-

gos, kuri dabartinius metus tvarkoma ir ruo-

šiama parodai. Taip, pavyzdžiui, foto mēgė-

jių būrelis, vadovaujamas mokytojų. Butėno,

paruošė revoliucioninė įvykių vietovių nuo-

traukas, kraštotoyrininkai pradeda rinkti

medžiagą apie sunkų darbo žmonių gyve-

nimą Rokiškyje buržuazijos valdymo metais.

Naujų meninės programą, skirtą garbin-

gajai sušaktiai, ruošia dainininkai ir šo-

kėjai.

E. GRADECKIENĖ

Rokiškio rajono pionierių namų vedėja



Šlovingajai datai

### Rajono žemės ūkio paroda

### Komjaunimas buržuazijos metais

### MUZIKOS MOKYKLOJE

# RAJONO ŽEMĖS ŪKIO LAIMĒJIMŲ APŽIŪRA

## Aukštų derlių meistrų

Daug puikų eksponatai buvo demonstruojama parodos stenduose. Visų dėmesį patraukė „Artojo“ kolūkio stendas. Metų iš metų šiam kolūkyje įsauginami gausūs visų grūdinėlų kultūrų derliai. Prie stendo susispiešė nemažas būrelis žmonių. Susirinkusieji apžiūrinėjo aukštastiebius rugių. Brigadininkas Tautvilis Trumickas vos spėdavo atsakinėti į įvairius jam pateiktus klausimus.

— Tikrai, atrinko pačius geruosius ir atvežė į parodą, — pasigirdo balsas.

— 50 ha plote išaugo tokie rugeliai, — atsakė brigadininkas, — iš kiekvieno ha 18 centnerių gauta.

Išgirdė šį atsakymą, daugelis gūsčiojo pėčiai.

— Gal būt, veislė kokia nors ypatinga? — vėl klausinėjo kažkas.

— DSS „Aukštajieji“, — atsako brigadininkas.

— Papasakokite, kaičiuk buvo jdirbama žemė, kiek duota trąšų, — paprašė „Pergalės“ kolūkio aistrovas Malala.

— Visi rugiai buvo pasėti į juoduosių pūdymus, — pradėjo savo pasakojimą brigadininkas Trumickas. — Prieš sėjų dirva buvo du karinių suarta. Sėjos metu į ha buvo išberta po 150 kg superfosfato, o pavasarį po 100 kg šilų trąšų. Visose žemesnėse vlestoje buvo iškasti van-

## PARODOS STENDAI PASAKOJA

denių nutekėti grroveilių. Paslapčių čia jokių nėra. Reikia tik patreštii gerai jdirbtai žemę.

Yra ir daugiau šiam kolūkyje gero derliaus meistrų. Brigadininko Juozo Mikalaiciūno vadovaujamoje brigadoje gauta po 17 cint mėlezlių iš ha 50 ha plote. Cia irgi derlių nulémė geras žemės jdirbimas ir trąšos. I kiekvieną ha buvo išberta po 150 kg superfosfato ir 120 kg salietros. Šie rezultatai kalba apie našų ir nenuilstamą kolūklečių darbą.

Artoječių pavyzdžiu seka viša eilė rajono kolūkijų žemdirbių. Prieš porą metų Liudo Giros vardo kolūkio antroje laukininkystės brigadoje buvo gaunama po 5–6 cint rugių iš ha. Brigadoje buvo atsiskyla visų aisiškumui, o pradėta dirbtai pagal visus agrotechnikos reikalavinius. Rezultatai gavosi džiugiantys. Štai metais 45 ha plote gauta vidutinėkai po 10 cint iš ha.

Geral organizuoja darbą auginant gausius derlius „Alžalyno“ kolūkio brigadininkas Albertas Žlaugra. Žieminių rugių derlius čia yra po 12,3 cint iš ha.

— Be durpių nėra ir kalbos apie aukštus derlius, — aiškina brigadininkas, — į hektarą išvežėme po 30 tonų durpių.

Nemaža gausių ir išpudingų eksponatų pa-

.....  
Daug dirbančių spalio 4–5 d. d. aplanke rajoninę žemės ūkio parodą. Čia jie susipažino su rajono žemdirbių pasiekimais, pasidalino darbo patirtimi, pareiškė nemaža kritinių pastabų.

Daugelis parodos dalyvių buvo apdominti vertingomis dovanomis: motociklais, foto aparatais, laikrodžiais ir kt.

O dabar susitikime prie kai kurių parodos stendų.

telkė „Gegužės Pirmosios“ kolūkis. Štai diagrama, vaizduojanti grūdinėlų kultūrų derlingumo kiliimą:

5,8 cint	12 cint	12,7 cint
-------------	------------	--------------

1956 m. 1957 m. 1958 m.

### Kukurūzai — tai mėsa ir pienas

Daug vienos šloje parodoje buvo skiriami vlenai iš vertingiausių pašarinėlių kultūrų-kukurūzams. O jie pašarinėlių kultūrų balanse užima vis didesnę ir didesnę vietą.

Prie algirto“ kolūkio i kurūzų stendo didžiuoju žmonių spūstis. Kuku žypis viršūnės siekia aukštost salės lubas.

Mes pateikiame brigadininko Petro Tuitos pasakojimą:

— Brigada augino 7 ha kukurūzų. Priešsėlis buvo kaupiamosios kultūros. Iš rudens buvo išvežta po 30 tonų mėšlo. Pavasarį į kiekvieną ha buvo įnešta po 200

kg fosforinių, 200 kg kalinų ir 200 kg azolinių trąšų. Tuojau po sėjtos kūkurūzai buvo apakėti. Antrą kartą akėjimas buvo atliktas kukurūzams dygstant, o po to du kartus apkaupti. Svarbu yra ir seklos parinkimas. Mūsų kolūkyje geriausiai tinka VIR-25 veislės sekla.

Šalimais eksponuojam Rokiškio tarybinio ūkio Dargių skyriaus „Dniepropetrovskaja“ veislės kukurūzai. Derlingumas — 322 cint iš ha 20 ha plote.

„Duokiškio“ kolūkio žemdirbių pirmieji rajone ēmė auginti ballaziedžių barkūnų. Parodos lankytøjai apžiūrinėjo šią vertingą kultūrą. Ant stendo užrašas:

— 180 cint žaliosios masės iš ha 3 ha plote. Moka duokiškiečiai auginti ir kukurūzus. Kolūkietė Genė Vėbrienė gavo net po 700 cint kukurūzų žaliosios masės, skalčiuojant iš vlenio ha.

Apsilankius parodos salėje, darosi atšku: rajono kolūkiai kopla į kalnų. Kolūkluose vis daugiau dėmesio skiria-

ma vertingai techniniel kultūrai — linams. „Žalgirio“ kolūkio trečios brigados žemdirbių 11 ha plote gavo po 3 cint pluošto ir 3,8 cint sėmenų.

### Linai — mūsų auksas

Kai kas galvoja, kad linams nereikalingos mineralinės trąšos. Praktika rodo, kad linus padėti sėjti mineralinėmis trąšomis, gaunamas žymiai didesnis derlius. Taip rodo „Ragelių“ kolūkio pirmos brigados linų augintojų patyrimas, 15 ha plote linai buvo patreštii amonio sulfatu po 50 kg į ha. Gaula po 4 cint pluošto ir 3,5 cint sėmenų. Tuo tarpu netrėšli linai davė beveik centneriu mažesnį derlius.

Atrodo, moka linus auginti rageilečiai, bet dar geresni linai yra Marytės Melnikaitės vardo kolūkyje. Alfonso Minkevičiaus vadovaujamoje brigadoje gauta po 6 cint pluošto ir 6,5 cint sėmenų 12,5 ha plote.

### Tumas — teisus

Neatsirado parodos lankytajo, kuris nebūtu sustojęs prie „Gegužės pirmosios“ kolūkio bulvių stendo.

— Vienos bulvės užtektų vakarėlių, — juokavo kolūklečiai.

Juokas juoku, o po 110 cint bulvių iš kiekvieno ha išaugino Vlado Tumo vadovaujamos brigados narių.

— Toki derlių gavome durpių-mėšlo komposto panaudojimo dėka, — pasakojo brigadininkas, — jie mes išvezėme po 40 tonų komposto ir po 200 kg mineralinių trąšų.

Taip, brigadininkas Tumas teisus. Be organinių trąšų nėra ir kalbos apie 11 tonų bulvių iš ha.

Sunku aprašyti visus laimėjimus, kurie buvo pademonstruoti parodeje. Pasiektais pagrindiniais persilažimais ne tik laukininkystėje, bet ir gyvulininkystėje.

Kolūkluose vis daugiau dėmesio skirtama gaminamų gyvulininkystės produktų savikainos mažinimui. Štai „Setekšnos“ kolūkio vieno centnerio kiaulienos savikaina:

521 rb



326 rb



324 rb

1955 m. 1956 m. 1957 m.

Žymiai geresni rezultatai pasiekli šiemet gaminant gyvulininkystės produktus. Per 9 šių metų mėnesius 100 ha naudmenų pagaminta po 91 cint pieno, o 100 ha arimo — po 9,9 cint kiaulienos.

Ivykus paroda ryškiai pademonstravo rajono darbo žmonių pasirūpīmą sparanti kovą už sėkmelingą visų partijos ir vyriausybės iškelty uždavinį ivykdymą.

— Ohol! Tai bent kūkurūzai! Gal po 400 cint iš hektaro yra? — girdisi balsai.

— Po 450 cint, — pataiso kukurūzų auginimo meistras brigadininkas Tuita.

Tačiau ilgai nesidaly- si įspūdziai, žlurėdamas į kukurūzus. Mašinos slenka viena po kitos.

Kiekviena karnavalinė kolona kuo nors būdinti. Štai, aišinti maršo garsams, įaikštė įvažiuoja „Lenino keliu“ kolūkio atstovai. Pirmasis važiuoja galingas traktorius DT-54.

Po traktoriaus, kolūklelio Jono Makutėno raginamas, sulysęs arkliukas tempia medinę žagré. — Kamajų vėlstečiai iki 1940 metų, — skaldo me užrašą.

Ypatingai atlikti apžiūrinėja žagré vaikai. Juk jie dabar matant laukus galingais traktoriais bei kita lechnika. Vien kamajėciai dabar turi 6 nuo savus traktorius.

Virš mašinos — didžiuoju kiaulė. Tai „Setekšnos“ kolūkis rodo, ką turi geriausio. Kaip ten bebūtų, o šekekšniečiai gali daug kuo pasigirsti. Jie įspareigojo pagaminti šimtul ha arimo po 40 cint kiaulienos. O neseniai ši įspareigojimą padidino dar 5 centneriais. Moka auginti šekekšniečiai ir linus, ir kukurūzus, ir kitas grūdines kultūras.

Štai prie tribūnos arėjaus Mičiurino vardo kolūkio automašina. Tiksliai pasakius, ji daugiau panaši į didžiulį kopūstą. Šis kolūkis, pavadintas įžymaus mokslininko Mičiurino vardu, moka auginti daržoves. Daržininko Jono Zovės prižiūrimas 4 ha ploto daržas duos kolūkiai virš 60 000 rublių pajamų.

Kolonos galo dar nematyti, o kiek čia vis naujų valzdų! Atrodo, žlurėtum ir žlurėtum į palengva slenkančius sunkvežimius, kurių dauguma labai skoni-

## REPORTĀZAS

### Važiuoja geriausieji

Juostomis ralėlių grupė. Po jų seka didžiulė motociklininkų armija. Po motociklų seka ilga traktorių kolona. Ant daugelio mašinų transparantai, užrašai.

— Liudo Giros vardo kolūkio mechanizatorius Baltušis metinę traktorių darbų užduotį įvykdė 132 procentais, — malome užrašai.

Virš pusantros miliūnės normos įvykdė „Socializmo keliu“ kolūkio mechanizatorius Spletinis. Ilgomis plojimų audromis palydimi šaujant plieninių žirgų valdytojai.

Lengvose automašinose važiuoja rajono kolūkų pirmūnai.

O šiai pasirodo ir pirmasis sunkvežimis. Jame važiuoja „Vyturio“ kolūkio delegacija. Suduona ir druska pasitinkančia kolūkio atstovas rajono vadovas. Kolūkio pirminkinas Balbaia ir agronomė O. Makutėnaitė įteikia įtems didžiulį

torlą. Rajono vadovai važino juos alučiu.

Turi kuo pasididžiuoti šiemet vyturiečiai. Iš kiekvienos karvės jau primelžta po 1761 kg pieno. Apskalčave esamus rezervus, vyturiečiai TSKP XXI-ojo suvažiavimo garbei įspareigojo papildomai dar pagaminti po 9 cint pieno — metų pabalgoje kiekvienam šimtul ha naudmenų teks po 182 cint pieno.

Štai palengva šiauliai aukštai, virš 3 metrų, kukurūzai. Jeigu ne tylius mašinos burzgimais ir vės matomi prie pat žemės ratal, atrodytų kaip pasakoje. Mašinoje terpukų kukurūzų stovė melžėjos Vilbarlenė, Artemiejeva, Zizienė ir Juškevičienė. Iš mašinos vidurio sklinda linksmos polkutės garsai. Tai groja kolūkio kerdžius Juškevičius.

Žiūri rajono žemdirbių į Žalgirietę ku-

gal ir įdomiai papuošti. Čia, žlurėk, mergina rauja linus, kiltur mojuoja dalgiai rugių kiriėjai. Visur matyti margaspalviai drabužiai, girdisi linksmas juokas, dalinos.

Elsena pasibaigė. I tribūna pakyla „Gegužės pirmosios“ kolūkio pirminkinas dr. Mitaševičius. Jis sveikina visus susirinkusius su linksmu rudens švente.

Sveikinimo kalbas pasako „Artojo“ kolūkio pirminkinas dr. Diržys ir LKP CK atstovas dr. Bajoriūnas.

Partijos rajono komiteto ir rajono DŽDT vykdomojo komiteto vardu į derliaus šventės datyvius kreipiasi rajono DŽDT vykdomojo komiteto pirminkinas dr. Stankus ir perkerpa parodos juostą. Išklimingai skamba TSRS ir LTSR valstybiniai himnai. Paroda atidaryta. Kultūros namus, kuriuose įstatyti eksponatai, užtvindos žmonės.

V. Dūdėnas

...Kultūros namų atkštė pilnutėlė žmonių. Visų žvilgsnių nukreipti Spalio alėjos pusėn, iš kur turi pasirodyti šventinė kolona. I dangų pakyla trys įvairiai spalvės raketos. Paradas prasideda.

Kas buvo šloje derliaus šventėje, tas ilgai atsimins gražiai papuoštas kolūkų automašinas. Ir kas tik nebuvo valzduojama karnavaliniame šventės parade!

Pro tribūnų praėjimo paslupošusti tautinėmis

## Visasajunginis gyventojų surašymas -- didelės svarbos reikalas

Sutinkamai su TSRS Ministrų Tarybos nutarimu 1959 metų sausio mėnesį bus pravestas Visasajunginis gyventojų surašymas. Surašymas pravedamas siekiant gauti tikslius duomenis apie gyventojų skaičių ir jų išsiplėtymą šalies teritorijoje, apie gyventojų sudėtį pagal lyti, amžių, šeimos padėtį, tautybę, gimlą, kūlą, išsilavinimą, užsiemimą ir visuomeninę grupę.

Duomenys apie gyventojų skaičių, jų socialinę, nacionalinę, profesinę ir kultūrinę charakteristiką yra labai reikalingi kiekvienai administracijos, ūkio ir kultūrinių veiklos šakai. Be jų negalima planuoti gamybos išvystymo ir liudies materialinio bei kultūrinio lygio pakėlimo. Pavyzdžiu, nežinant gyventojų skaičiaus mieste ir kaimo, nežinant vyrių ir moterų arba suaugusių ir vaikų skaičiaus, negalima planuoti prekių paskirstymo prekybos linkle; nežinant vaikų skaičiaus pagal alskirus gimimo metus, negalima planuoti mokyklų ir mokytojų paruošimo; nežinant gyventojų sudėties pagal išsilavinimą ir užsiemimą, negalima planuoti specialistų ir masinių profesijų kadry paruošimo ir t. t.

Tarybinės valdžios organai gyventojų surašymo duomenis plačiai panaudos gerinant mū-

R. KLIŠYS  
CSV rajono inspektorius

sų šalies administracinių teritorialinių padalinių, organizuojant rinkinės apylinkes ir tenkinant gyventojų kultūrinius bei būtinius poreikius.

Gyventojų skaičiaus duomenys valdina svarbu valdmenį tarptautinuose santykiose. Gyventojų skaičius ir šalies ekonominis potencialas nuslato kiekvienos šalies valdmenį ir jos reikšmę tarptautinėje arenaje.

Gyventojų surašymas yra didelės valstybinės svarbos reikas. Surašymą pravesti vyriausybė pavedė Centrinėi statistikos valdybai prie TSRS Ministrų Tarybos ir jos vietos organams. Bet negalima galvoti, kad statistikos organai galės susidoroti su šiuo darbu vien savo jėgomis. Kai 1920 metais pagal V. I. Lenino iniciatyvą buvo pravedamas pirmasis gyventojų surašymas, jis nurodė: "Gyventojų surašymas ne žinybinis reikas, o Respublikos reikas, visų tarybinių įstaigų reikas".

Surašymo, kalp ir kiekvieno reikalo sekme nuėms žmonės, kadrat. Visoje šalyje jo pravedime dalyvaus apie 600 tūkstančių surašinėtojų, instruktorių-kontrollerių ir kitų surašymo darbuotojų. Mūsų rajone gyventojų sura-

Apylinkių Tarybų ir miestų vykdomųjų komitetų uždavinys yra dalykiškai vadovaujti šiemis kadramis, aprūpinti juos surašymo metu transporto priemonėmis ir reikalingomis patalpomis, užliktinti savalakių jų instruktavimą ir išskirstymą į darbo batus.

Ragelių žemės ūkio ar telės kolūkiečiams bulvių derlių nuimti padeda talkininkai-moksleivai ir mokytojai iš Rokiškio I ir II vidurinių mokyklų.

Nuo traukoje: ragelių žemės ūkio ar telės bulviakasyje padeda talkininkai.

P. Vilimo nuotr.



Doc. M. MICKIS  
Pirmos komjaunimo konferencijos dalyvis

TAI BUVO PRIM 40 metų

## Keletas komjaunuolių velklos Rokiškyje ir Dotnuvoje bruozu

(Iš atsiminimų)

Komjaunimo veikla 1918–1919 ir vėlesniais metais Lietuvoje buvo įvairi. Tu praeities kovų aprašymas turėtų daug padėti dabartiniams mūsų komjaunimui ir jaunimui tvirtinti socialistinę santvarą, mūsų gyvenimą daryti dar gražesnį.

Garsai apie Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos įvykius pasiekė visus pasaule kampanus. Lietuvos darbo

vėlau — pas Antantės imperalistus. Įvykiai vystėsi greitai.

1918 metų vasarą, Lietuvos Reikalų komisariato apsirūpinės eti-tinkamais dokumentais ir gavęs iš žinomo revoliucionieriaus Kazio Giedro geroką kiekį komunistinės literatūros, iš Petrogrado leidaus savo tėviškės linke. Atvykės prie laikinosios sienos, kur stovėjo vokiečių okupantų sargy-

D. KAIRYS  
RUDUO

Rudu, rudo — jėgų vėl antplūdis krūtinėj,  
Vėl nuotaika giedri ir lūpose šypsnys.

Myliu aš gaivu oro atšalimą,  
Geltoną smilgą upės vandenyn...

Rudu, rudo — nuo vėjo drumsčias upė,  
Aršiau vis vilnys taškos į krantus,

O per padangę gervės ratą suka —  
Su vasara keliauja į pietus...

Rudu... Nuo Latvijos vis vėjas pučia  
Ir debesilius gena į pietus,  
Kad nesušaltu jie čionai nuogučiai,

Kad gervės pailsėt ant ju tūptų...

Rudu, rudo... Oku sparnai vyniojas  
Ant pievų, ant arimų, ant laukų.

Ir laužai bulvienoju uždūmuoja,  
Ir kvepia bulvės, pakeptos vaikų...

Rudu, rudo... Nuo stirtos lyg nuo kalno  
Be palto dar, vienaplaukis aš žiūriu...

Lyg sodininkui obuoliais man kvepia delnas  
Ir mirga akys nuo spalvų skaidriu...

Rudu... Geltoną lapą neša vėjas.  
Kolūky talkos, ginčai ir juokai...

Neliūdim mes, kad vasara praėjo, —  
Juk derliaus naujojo užteks ilgai.

—★—

**N ESENIAI** Sėlynes septynmetės mokyklos moksleivai suorganizavo ekskursiją į rajono vėtinio ūkio valdybos stalių cechą ir gamykla „Plagas“. Čia moksleivai susipažino, kaip gaminamos akēcios, apdirbamos geležies detales. Pabūvoje „Plago“ gamykloje, ekskursantai apsilankė stalių ceche. Jie apžiūrėjo visus medžio ap-

### IDOMIOS ESKURSIJOS

dirbimo skyrius, pamata, kaip gaminamos spintos, sofos ir kiti baldai.

Prie kuri laiką Sėlynes septynmetės mokyklos pionierai su ekskursija lankesi ežeru krašte — Zarasuose. Neišdildomą išpūdį pa-

klausė mokytojų pasakojimą apie didvyrės vaikystę, jos kovų keliai.

Rugsejo 21 d. įvyko ekskursija į Anykščius. Moksleivai aplankė „Puntuką“, lietuvių rašytoją J. Biliano, A. Vienuolio kapus, Baranauko klėtelę.

A. Kalvelis

Reikia pildurti, kad po Spalio socialistinės revoliucijos Rusijoje, be Lietuvos Reikalų komisariato, velkė įvairaus plauko lietuviškų buržuazinių nacionalistų kontrevoliucinės organizacijos, įvairių komitetų bei Lietuvos Tarybų pavadinimais, kurių tikslas buvo klek galima apsisaugoti, kaip jie sakydavo, nuo bolševikuojančių lietuvių sugrižimo į Lietuvą. Todėl lietuviams, vykstantiems su Lietuvos Reikalų komisariato, o ne kontrevoliucinė organizacijų dokumentais, visai buvo trukdoma sugrįžti. Būdavo atsikimų, kad kai kurie draugai, vykstantieji į Lietuvą, pakilūdavo į belaisvių iagertus. Be-

veik visuose pereinamuose punktuose veikė kontrevoliuciniai Lietuvos agentai. Man kaip tik teko susidurti ne su bet kokiu, bet su ober-agentu Karveliu, pro kurio koštuvą ir dar su komunistinės literatūros kroviniu, atrodė, nelengva bus prasmuktis. Tačiau reikai susiklostė neblogai. Prie sienos nuolatos būriavosi pulkai žmonių. Kai kurie iš jų turėjo tokius dokumentus, kurie vokiečiams ir karveliams patikdavo. Įsimaišę į tokius žmonių būri, kartu pakrovėti savo daiktus į vežimą, kuris turėjo vykti į Polocką.

Polocke pavyko perėti karantiną ir gauti atitinkamus dokumentus. (B. d.)

**Cūsų kalendorius**

## Kompozitorius Mikas Petrauskas

(Pažymint 85-iasias gimimo metines)

„As noriu rašyti liaudžiat. As noriu, kad mano muzika galėtų naudotis platių gyventojų sluoksniu“, — sie M. Petrausko žodžiai puikiai apibūdina ižymio kompozitoriaus kūrybą, jo ilgametę kultūrinę ir visuomeninę veiklą.



keliasdešimt operečių, višiell chorinių ir solo dainų.

1920 metais sugrįžę į Lietuvą, M. Petrauskas bandė iš pradžių Kaune, o vėliau Šiauliųsteigtinė „Laudics operos“ teatrą. Tačiau negaudamas materialinės paramos, šio gražaus sumanymo negalėjo įgyvendinti. Net jo opera „Eglė — žalčių karalienė“ tuometinė teatro vadovybė atsisakė pastatyti (ši opera buvo pastatyta tik po autoriaus mirties). Mire M. Petrauskas 1939 metais.

M. Petrausko revoliucinės dainos telkė darbo žmones kovai už savo sviesesnę ateitį. Jos ir standien platių skambalausvoje Tarybų Lietuvos žemėje.

**A. KALINAUSKAS**  
Lietuvos TSR Valstybinio akademinio operos ir baletų teatro dirigentas

# PO SPALIO VĒLIAVA

4 psli. 1958 m. spalio 8 d.



Kauno HES  
statyboje

## Pagrindinių ltvarų daubojė

Dieną ir naktį pagrindinių ltvarų daubojė verda įtempas darbas. Baigiamas betonuoti pagrindinio įėjaginės pastato trečiasis aukštasis. I pagrindinius įrenginius jau sukonstruota 70 tūkstančių kubinių metrų betono.

Montuojami energetiniai įrenginiai. Ten, kur stovės hidroaggregatai, įrengiamas sudėtinga vamzdžių sistema. Pasiruošta turbinos statoriaus detalės surenkamos sandėlyje i stambius mazgus ir galiniais sunkvežimiais pristatomos į vietą.

## Asfaltas būsimosios jūros dugne

Vandens skverbimasis pagrindiniams ltvarais vertė HES statybos susirūpinti ir būsimosios jūros dugnui prie HES pastato, kuriam apsaugoti dabar statoma priešslenkstė. Tai bus beveik 5 tūkstančių kvadratinę metrų ploto asfaltuota aikštė. Hidroizoliacinius asfaltas klojamas trim sluoksnius. Čia sparčiai dirba asfaltuotojų brigados, kurioms vadovauja dr. dr. Seliukas ir Elmutis. Jos kasdien sukonstruota iki 200 tonų asfalto.

## Įsigijome specialybės

HES statyboje veikia pui- kai įrengins techninis kabetas. Čia dažnai galima sutikti darbininkus, norinčius įsigytį kvalifikaciją. Juos apmoko priryte inžineriai ir technikai. 500 darbininkų čia išmoko dirbtis betonuotojais, kranų mašinistais, elektros suvirintojais. Jie dabar sėkmingai dirba HES statyboje.

## REPORTAZAS

# Do - r e - m i

Raudonai, geltonai nudažė savo lapus, raudens vėjuje šlama šimtamečiai klevai. Prie didelio pilko medinio namo, prisiglaukusio senelių medžių pavėsyje, stovinuoją uniformuotu berniuku ir mergaičių būrelis. Pro langus kartkartėmis prasiskverbia fortepijono garsai, pasigirsta akordono muzika. Tai ir yra tik metais susikurusi. Rokiškyje septynmetė vaikų muzikos mokykla (nuotrauka).

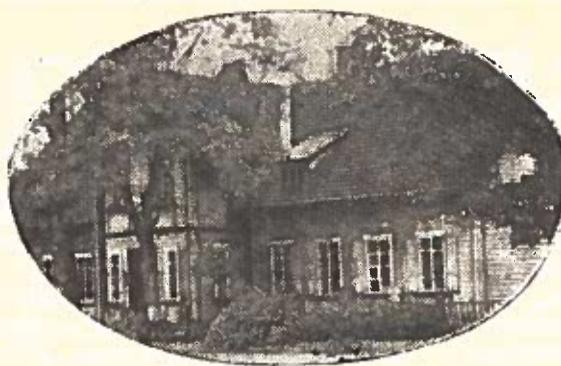
— Siandien dainavimo pamoka, o kokiai dažnai mokymės — nežinot? — išdykeliškai šoukuodamas ant vienos kojos, klausia savo draugus berniukas. — Nežinot, o aš žinau...

— Eik, eik, melagi, — tildo ji draugas. — Nelepek niek. — Aš ne melagis, pamatysi, daina bus graži, — išpoškina mažesnysis ir, greit įsimukses į namo vidų, tylomis prieina prie vienų durų ir klausosi... Nedidele, jauki klasė. Priešaky kabo juodutėlė lenta, pasieniais

— Dainuojant reikią taisyklingai kvėpuoti, gražiai tarti žodžius, — aiškina mokyklos direktorius dr. Gradeckas. — Per dainavimo pamokas mes to ir mokymės. Klasėje pasklinda sodrūs fortepijono akordai. Mokiniai mokosi, kaip tarsi ir dainuoti balsius, priebalsius su balsėmis ir kitus pratimus (nuotr. kairėje). Suskamba Gaižausko dainos „Sveika, vasarele“ melodija. Ją dainuoja visi kartu, o taip pat mokosi dainuoti po vieną.

— Be dainavimo, dar turime muzikos teorijos pamokas, — pertraukos metu pasakoja dr. Gradeckas. — Visi muzikos mokyklą lankantieji mokiniai pasiskirsė į 8 grupes. II-oje klasėje yra dvi grupės, I-oje — šešios. Ir taip 2–3 kartus savaitėje atskirai kiekviena grupė, kurioje gali būti ne dviugiau kaip 12 mokiniai, renkasi į muzikos teorijos ir dainavimo pamokas. Maždaug tiek pat laiko užima ir individualus kiekvieno mokinio užsiėmimai prie muzikos

išsirikiavę, tarytum tik vakar nudažyti, juodomis nugarelėmis



instrumentų. — Dainuoja kutes palengvų slenka klavišais. Nedrąsiai mažasis pianistas fortepijonu. Pcsiredo, ten taip pat vyksta pamoka. Fortepijono klasės deštytoja Irena Aponosionok berniukui aiškina, kaip reikią sedeti prie fortepijono, kaip laikyti rankas.

— Nesusilenk, rankos turi laisvai kristi ir liesti klavišus, — kulta mokytoja niekaip neįstengiančiam padaryti taip, kaip aiškina, — Kaip gerai, kad ir pas mus įsikare muzikos mokykla, — kalba jie. — Mokytis ne taip jau sunku. O mes pasistengsime mokytis tik gerai ir labai gerai.

Mažos vaikiškos ran-

D. Rimkutė

## TARPTAUTINĖ APŽVALGA

Rugsėjo 28 d. Prancūzijoje įvykės referendumas baigėsi tuo, kad buvo pritarta vyriausybės paruoštam naujosios konstitucijos projektui: už projektą buvo paduota žymiai daugliau balsų, negu prieš jį. Per artimiausius keturis mėnesius Prancūzijoje bus sukurti valstybės organai, kuriuos numatė nauoji konstitucija. Be kita ko, notabliu (val-

džios skirtų rinkikų) susirinkimas septynėmis metams išrinkins prezidentą, kuris pat bus įsteigtas dvejų rūmu parlamentas, kuriame visuotiniu balsavimu renkami tik žemėje rūmu — Nacionalinis su-

## PRANCŪZAI TOLIAU KOVOJA UŽ RESPUBLIKĄ

į klausimą Prancūzijos komunistų laikrašlis „Jumanite“ rašo: naujosios konstitucijos šalių ninkams pavyko laimėti lik „Jungtinėmis demagogikos ir skaldymo priemonėmis“. Padėjo jiems ir socialistų partijos dešiniųjų vadovų su Gi Mole priešakyje išdavystė.

Naujoji konslitacija skina Prancūzijos kėliai asmeninei diktatūrai, fašizmui. Tai nurodyma, Prancūzijos Komunistų partija ragina visas demokratines šalių jėgas susivienyti po respublikos gynimo vėlėlavą.

Redaktorius Z. LAPINSKAS

## VIETNAMO DEMOKRATINĖ RESPUBLIKA.

Elektrostoties valdymo pultas Vine mleste.



Rokiškio grūdų priėmimo punktas komanduoja darbininkus į Kazachstaną 3-jų mėnesių laikotarpiu. Vyktantiems išduodamas avansas kelionės išlaikomis. Visą trijų mėnesių laiką mokami dienpinigiai (3 proc.). Norintieji vykti kreipiasi į grūdų-produktų priėmimo punktą Rokiškio geležinkelio stotyje.

Direktorius

Rokiškio naftos bazės statybos aikštelių reikalingi įvairūs darbininkai.

Atlyginimas — vienetinis ir pagal sutartis. Kreiptis į statybos aikštelių darbo laiku.

Nuo š. m. spalio 9 d. vaiko konsultacijoje skiepyjami vaikai nuo pusės iki septynių metų amžiaus, gyvenančių Rokiškio mieste, nuo vaikų paralyžiūs. Rajono vyr. gydytojas

## 1 valandą 10 minučių mokomoju sklandytuvu

NIDA. Klaipėdos LDAALR sportininkai, pasinaudojant palankiu vietovės reljefu, atliko sėkmingus skridimus sklandytuvu. Jie skrido virš kopos, kuri vadina Baltaisiais kalnais.

Guminis amortizatorius pakėlė į orą mokomajį sklandytuvą „BRO-11“, kurio kabinoje buvo „Trinity“ fabriko remonto brigados darbuotojas Julius Pileckas.

Lakūnas pajuto sliprią oro strovę. Pasinaudojęs jos jėga, sportininkas, kartodamas manevrus, pradėjo skridyti išilgai kopos šlaito. Jis skraidė 1 valandą 10 minučių. Toks rezultatas sklandytuvu „BRO-11“ pasiekė pirmą kartą. Paprastai guminu amortizatoriumi paleisias mokomas sklandytuvas skrenda 15–20 sekundžių.

Kipro saloje anglų okupacine karluomenė surengė ginklių leškojimo operaciją.

Nuo traukoje: valstiečio namas Lisi kaime, apieškojimo metu anglių karelvių sugrąautas.

Elass Press nuotr.

## TSRS Prekybos ministerijoje

TSRS Prekybos ministerija pėgė TSRS Minsko Tarybos narių nuo 1958 metų spalio 1 d. įvedė naujas sumažintas mažmenines kainas kai kurioms vaikiško asortimento pramonės prekėms. Be to, mažmenines kainos sumažinamos vaikiškiems drabužiams ir baltiniams iš šapelinų audinių bei dirbiinių šilko audinių kai kurioms trikotažo baltinių rūsimis vidutiniškai 20 procentus; kainos vaikiškiems siuviniams iš dirbtinių pliušo vidutiniškai sumažinamos 15 procentus.

Šrinkingas, o aukštuoju — Senala — skirta valdžia iš deparlametų ir kolonijinių valdų alstovų. Kol bus sudaryti nauji valdžios organai, Prancūzijos vyriausybei suteikiami kuo plačiausiai, iš esmės, diktatoriški įgaliojimai. Jau iš šių duomenų matyti, kad naujaja konstitucija bus smarkiai apribotos Prancūzijoje iki šiol buvusios buržuazinės — demokratinės laisvės. Kalpagli atsiliko, kad dauguma prancūzų balsavo už tokią konstituciją? Atsakydamas

PRANCŪZAI TOLIAU KOVOJA

UŽ RESPUBLIKĄ